

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

„Csak a mások szabadságának tiszteletben tartásával tudjuk kiérdemelni a magunk szabadságát“

Nagyvárad képviselője a magyar népről

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Egy újságíró beszélgetett Bukarestben Mihail Sadoveanu-val Nagyvárad és Biharmegye nemrég megválasztott képviselőjével.

Sadoveanu, az újságíróval folytatott beszélgetés során többek közt ezt mondta:

— Hogy hogyan tartom lehetségesnek a román és a romániai magyar írók közötti közeli kapcsolatot? Azt hiszem, elsősorban meg kell ismernünk egymást közelebbről és csak azután lehet szó kölcsönös megértésről. Utóvégre a romániai magyar írók és a román írók között van már bizonyos természetes közeli kapcsolat, melyet az együttélés hozott magával s mely csak fokozódhatik. Ha vannak eltérések a felfogásban, az írásmódszerben, lelkeink együvé tartoznak, mert egy géniusz, egy cél vezet bennünket: a szép.

— Komolyan neki kell látni a fordításoknak. De aztán jól válogassuk meg a fordítandó műveket, nehogy legjobbaink félretételével helyet adjunk gyöngébb íróinknak s ezek által jusson a közvéleménybe irodalmunk értékes vagy értéktelen volta. Itt kiméletlennek kell lennünk. Csak a legjobbakat szabad fordítanunk. A többi pedig bizzuk a népre, a közönségre, az jobban tudja, hogy mit kell ilvenkor csinálni...

— Ismeri-e a magyar irodalmat? — kérdezte az újságíró.

— Uram, gyermekkorom óta ismerem. Gyermekkorom óta olvastam magyar könyveket román, francia meg német fordításban. Eszembe jut Mikszáth. Be tetszett! Madách, Goga mesteri fordításában. Madách egész lelkivilágom fejlődésére kihatással volt.

— És mégis betiltották az előadását... vágott közbe az újságíró.

— És ez nagy kár volt. Ezt nem szabad tenni. Itt a jó mű, a mesteri munka a fontos — mondotta Sadoveanu.

Majd, amikor a magyar népről érdeklődött az újságíró, — így felelt Sadoveanu:

— Megtanultam szeretni ezt a népet. Micsoda hangulat, micsoda légkör. Jó, nagyon jó órákat töltöttem közöttük. Mikor nevetnek, kinyitják a szájukat, a torkukat s beleremeg egész lelkük. Életükben van művészet, idealizmus, gyönyörűség. Alig várom, hogy visszamenjek hozzájuk. Elnézem azt a földmunkást, mennyi egész ember néz ki belőle. Az a kovács, aki pedig már öreg, mennyire jóvalis. Egyáltalán az egész nép olyan lelkes, olyan rajongó, olyan vendégszerető. Mennyi lélek van abban,

amit mond s amit tesz! És nem kicsinyes, nem bosszantó.

— Micsoda természetimádó ez a romániai magyar! Bizony, ezt csak szeretni lehet. Bezzeg, ha nem lenne idegen környezetben felnőtt vezetője, ha a nép a maga fajtájából választaná a vezetőit, nem lenne ok a civakodásra. Nincs semmi, ami elválaszthatná ezt a két népet egymástól. A történelem eleget bizonyít arról, hogy a magyar és román nép vállelve küzdött a nyugat kapuja előtt, hogy megvédje a barbár betörés ellen.

A politikáról ezt mondotta Sadoveanu:

— Tudtam, hogy nem fog elkerülni a sors... Ön is olyan, mint a többi, el kell, hogy rontsa ezt a

pár politikamentes percemet. Nos

politikában is elsősorban a kulturát akarom szolgálni.

Azt akarom, hogy az évszázadok során annyira hátramaradt román-ság közelebb jusson a kulturához. Azt akarom, hogy ő is kivégeye a részét az ország gazdasági kiépítéséből s magának emberies gazdasági helyzetet teremtsen. De, előre bocsájtom,

nem a kisebbségek rovására.

Erre nincs semmi szükség. Mennyivel fejlettebb lesz a román kultúra, annyival közelebb lesz a magyarsághoz is, mert annyival inkább meg fogja tudni érteni, hogy csak

Százhuszonnégy jelentkező közül hatvankettő bukott el a váradi írásbeli póttérettségin

Magyar diákok nagyarányú bukása — Ma kezdődött meg a szóbeli vizsga

A Gojdu-liceum környéke megint népes. A ház tája és a folyosók érdeklődő diákokkal teltek, akiket a póttérettségi vizsgák írásbeli részének imént kihirdetett eredménye különbözőképpen érint. A vizsgáztató bizottságnak a lépcsőházban kiügyesztett jelentése szerint

a jelentkezők 50 százaléka már az írásbelin elbukott.

Akik keresztülmentek, azok reménykedve néznek a szóbeli vizsgák elé.

— Nagyon nehéz volt az írásbeli, talán annál könnyebb lesz a szóbeli!

Igy okoskodnak, mert hogy az eddigi vizsgákon éppen megfordítva volt. S akik átmentek, mosolyogva, akik elbuktak, elkeseredetten mesélik, hogy a tételek sokkal nehezebbek voltak, mint az eddigi vizsgákon. Panasz-kodnak amiatt is, hogy a tételek nem voltak elég precízek és sokan félreértették a feladatot, amit kidolgozásra kaptak.

Az igazgatói szobában most gyülekeznek a vizsgáztató bizottság tagjai. Ott van Juga kolozsvári egyetemi tanár, az elnök és Ne s Teodor igazgató

is, akik a következőképp nyilatkoznak előttünk az eredményről:

— Éppen 50 százaléknak sikerült a vizsga. 124 jelentkező közül 62 ment át az írásbelin. Iskolák szerint az eredmény a következő:

— A Gojdu-liceum román tagozatából 21 jelentkező vizsgára. Ezek közül 16 átment. Viszont

a magyar tagozat 14 vizsgázója közül csupán kettőnek sikerült az írásbeli.

— A nagyszaontai gimnázium tanulóinál még rosszabb volt az eredmény. Itt 13 közül 2 ment csak át. Nagykárolyból 7 jelentkező és 2 ment át, Szilágysomlyóból 14—7, Belényesből 15—7, a váradi Zsidó-lyceumból 10—5. Zilahról mind a három jelentkező elbukott, míg a Gojdu-lyceum 4 magántanulója mind átment.

— Lényegesen jobb volt az eredmény a lányoknál.

— A váradi Oltea-Doamna-leánygimnázium mind a hat vizsgázója átment, míg Belényesről 7 leány közül hatnak sikerült az írásbeli.

— A gyöngye eredmény azzal magyarázható, — mondta az

a mások szabadságának tiszteletben tartásával tudjuk kiérdemelni a magunk szabadságát.

Nekünk szabad embereket kell nevelni ebben az országban és ehhez csak a kultúra útján juthatunk. A kultúra pedig közös és mindenkié.

Nem szabad elnyomni egy népet s nem szabad tőle megvonni azokat a jogokat, melyeket a kultúra számára biztosított.

mert ezzel a forradalomba kergetjük. Miként a gőz feszítő ereje, akként hat a népekre az elnyomás: robban...

— Mondja meg a romániai magyarságnak — fejezte be nyilatkozatát Sadoveanu — hogy

én csak szeretettel tudok gondolni reája.

Meg aztán íróember vagyok, én már így vagyok. Én már csak szeretni tudok.

elnök — hogy a mostani vizsgán többnyire olyanok szerepeltek, akiket már egyszer visszautasítottak, tehát a rendszernél gyengébb anyag került vizsgára.

— De mivel magyarázható, — kérdeztük mi — az, hogy

a magyar vizsgázók oly aránytalanul nagy számban buktak el?

Talán nem ismerik eléggé az államnyelvet?

— Nem az államnyelv nem-tudása volt a baj, — válaszolta Juga professzor. — hanem a készültség!

Meg kellett elégednünk a válasszal, annál is inkább, mert láttuk, hogy a bizottság tagjai készülődnek a szóbeli vizsgára. A mai napon 12 vizsgázóra kerül a sor, míg holnap tizenhatan vizsgáznak. Átlag félórát számnak egy-egy maturandusra. A szóbeli érettségi vizsgákat előreláthatólag hétfő délig befejezik Váradon.

Vizumot utlevélre
Telefon 458 a Hegedűs Hirlapirodába kérjen

Mi újság?

Ma este

9 1/2 órakor a Katholikus Körben
Friedmann Ignác
a zongora művészek világhíri
mestere

hangversenyez

Jegyek a Musicában, este a
pénztárnál. Ülőhelyek: 60, 80,
100, 120, 150, 200, 250 lei adó-
val együtt, diákjegy 30 lei.

* **Uj külügyi államtitkár.** Bukarestből jelentik: Ghika herceget, volt newyorki követet külügyi államtitkárrá nevezték ki.

* **Harmadosztályu hálókocsik a magyar vasutakon.** Budapestről jelentik: Október elsejétől kezdve Magyarország hosszabb vasutvonalain harmadosztályu hálókocsikat fognak járatni.

* **Az Újvárosi Református Énekkar** október 2-án, szombaton este 8 órai kezdettel tartja a Kath. Kör nagytermében nagyszabásu szüreti mulatságát, mely alkalomra az énekkar régi jóhírnevének megfelelően szép, élvezetes műsort állított össze, melynek kiemelkedő pontja lesz az ósrégi magyar táncnak a körmagyarnak bemutatása, melyet jelmezben fog 12 szép lány és ugyanannyi deli legény bemutatni. Belépő díj személyenként 35 lei. Tánc reggelig. Az estélyi jóvelme egyházi célt szolgál. Az énekkar vezetősége.

* **Eljegyzés.** Suta János törvénytörvényeségi jegyző és Hidegkúthy Mariska úrleány, Oradea, jegyesek.

* **Uszóverseny lesz vasárnap a Félix-ürdőben.** A majdnem program nélkül maradt vasárnapra az NSE uszói nivós sportról gondoskodtak. Ugyanis délután 5 órai kezdettel tartják meg klub-bajnoki versenyüket. A bajnoki cím elérése minden versenyzőt rendkívül ambicionál és így szebbnél szebb küzdelmeket fog eredményezni a gazdag program minden egyes száma. Staféták, hölgyversenyszámok, vízpolómérkőzés teszik változatossá a versenyt, melynek egyik legérdekesebb száma a hátuszás lesz, ahol az országos bajnok Baló Kolozsvárról és a második helyezett König csapnak össze egy revanche mérkőzés keretében. A verseny fél 7 órakor végződik. Utána a kurszalomban díjkiosztás és táncmulatság lesz. Autóbusz közlekedés a késő éjjeli órákig.

* **Apá és fia.** Kaptuk az alábbi sorokat: Tekintetes Szerkesztőség! B. lapjuk szeptember 30-án megjelent számában „Együtt zülük apa és fia” cikkben foglaltakra vonatkozóan kijelentem: Nem felel meg a valóságnak, hogy Borodi komiszár akár engem, akár fiamat elfogta volna. Fiam ellen — mint halottam — hogy eljárás van folyamatban és tudva azt, hogy a gyerek ártatlan, magam hoztam őt be Váradra és előállítottam a rendőrségen. Két napi nyomozás után az eljárás megszüntetésével fiamat szabadlábra is helyezték. A Vadász-féle lopás

vádja alól is jogerős bírói ítélettel felmentették. Ellenem nem volt s nincs büntető eljárás folyamatban. Tisztelettel Zvolcuszky Vilmos sertéskereskedő, nagykárolyi lakos.

x **Hegedü tanítást vállal** akadémiai módszerrel Grosz István zenetanár. Str. Millerrand (Arany János-u.) No. 6.

Elsőrendü selyem flór
női harisnya
divatszineken
107 Lei a

Hőfőherke áruházban
Sas-palota 2565-1

Heyman szinkör

ma utoljára

Egyiptomi éjszakák

vagy

Sikoly a szfinx előtt

Főszerepben:

CORRINE GRIFFITH.

Minden előadásán táncolnak
Berez Manci és Kallós Feri

Holnap este bemutató

Irgalmas nővér

Mindszeny Máriaival

Ma nyílt meg a szállodások nemzetközi kongresszusa Budapesten

— Budapesti tudósítónk távirata —

A magyar főváros valóságos lázban van az ötvenedik nemzetközi szállodás-kongresszus alkalmából. Budapest ma főképen idegenforgalomra törekszik, érthető tehát, ha a világ minden részéből összegyűlt szállodásokat ünnepli. A kongresszus tagjai Bécsből különvonaton indultak Budapest felé, de csak Komáromig mentek vonaton, innen díszes hajón folytatták útjukat. Este 8 órakor futott be a hajó a Petőfi-téri kikötőbe. A vendégek fogadtatásánál óriási nézőtömeg jelent meg. A kikötőt reflektorokkal világították meg és feldíszítették az összes államok lobogóival. A hajóval száz vendék érkezett, akiket a hatóságok és a szállodások képviselői fogadtak. A budai dalárda éneke után a résztvevőket hatalmas autópark szállította lakásaikra.

Este kilenckor a Hungária-szálló nagytermében ismerkedési estély volt.

A kongresszust ma délelőtt 10 órakor nyitották meg ünnepélyes keretek közt az Akadémia dísztermében.

Az iparos vendéglő

abonálásokat olcsón elfogad.
Kitűnő konyha, választékos ét-
lap.

3046-1

Apolló mozgó

5, 7 és 9 órakor

Még ma és holnap

Az apacsleány

Izgalmas amerikai dráma
7 felvonásban.

A főszerepekben:

Marie Prevost
John la Roche

Ezt megelőzőleg egy kitűnő
burleszk megy.

Allanlic nyári mozgó

6 és 9 1/4 órakor

Még ma és holnap

Vígjáték-műsor

Összeállítva a legjobb

Hallroomboy,

Mack Sennett,

Monty Banks,

Malek vígjátékokból.

10 és 20 leies helyárakkal!

Marcus rendőrprefektust, Filip alispánt és Horváth rendőrigazgatót megerősítették állásukban Jacob prefektus nyilatkozata bukaresti utjáról

Jacob József prefektus, aki néhány napig Bukarestben tartózkodott és ott különböző miniszteriumokban a megye és város több fonton ügyében folytatott tárgyalásokat, teg-

nap érkezett haza. A prefektus bukaresti utjának eredményeiről ma délelőtt az Estilap munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Bukaresti tartózkodásom alatt kizárólag hivatalos ügyeket intéztem. Hogy milyen eredménnyel, azt a legközelebbi jövő mutatja meg. Részletesen most nem nyilatkozhatom, csak annyit közölhetek, hogy a fontosabb személyi kérdések is végleges megoldást nyertek. Így Filip János alispánt, Marcus István rendőrprefektust és Horváth József rendőrigazgatót királyi dekrétummal megerősítették állásukban. A királyi dekrétumot a napokban fogja közölni a Monitorul Oficial.

A prefektus hosszabb nyilatkozatot nem tehetett, mert egymásután jelentkeztek nála az egyes ügyosztályok vezetői és a prefektura előszobája is lassan-lassan megtelt ügyesbajos emberekkel, akik mind kihallgatásra vártak.

— A legközelebbi napokban, fejezte be a nyilatkozatot Jacob prefektus — a közvéleményt részletesen fogom tájékoztatni eddigi munkánk eredményeiről.

Nyomor fenyegeti a nagyváradi színészeket a közönség közönye miatt

Nagyvárad szerződés nélkül maradt színészei napok óta a legkétségbeesettebb küzdelmet folytatják a közönség közönyével szemben. Ők nem folytathattak be abba a harcba, mely a színház koncessziójáért folyik, ők csak a pusztá kenyerüket akarják megkeresni és nincsenek abban a helyzetben, hogy kockáztassanak. Ezért történt, hogy a Nagyváradon maradt színészek, — addig is, amíg a koncesszió kérdése eldőlt — rögtönzött társulatot alakítottak, amely már napok óta tart a színházban előadásokat. A közönség azonban sehogyan sem akar tudomást venni erről a becsületes és a színészek egzisztenciájának biztosítását célzó törekvéstről. — Most, amikor igazán be kellene bizonyítani azt, hogy a nagyváradi közönség nem hajlandó az ő színházáról lemondani, az előadások nap-nap után az érdektelenség jegyében folynak.

Pedig a színészek most már nem igen bírják tovább. Mint velünk közlik, ma csütörtökön utolsó kísérletet tesznek Kacsóh Pongrácz világsikerű operettjével, a János vi-

téz-zel, amelyben Baranyay Jolán is fellép.

— Ha a mai estén — így szól a színészek segélykiáltása — megint üres széksorok előtt játszunk, a szó szoros értelmében megsemmisülünk. Eddig csak a súlyos adót és napi költségeket 3—4000 lejt vetünk be, de dolgoztunk, hogy dokumentáljuk, hogy élünk.

Pénteken nincs előadás.

Vasárnap d. u. 4 órakor Charlie néne. Vasárnap este: Hattyulovag operette, Misogával. Szombaton este 8 és fél órakor Strauss vígjátéka, Baranyay felléptével. Cigánybáró.

Péntek este HALESTELY és szombat este DISZNÓTOROS vacsora VARGABÉLESSEL az Iparos vendéglőben 3046-2

Arany ajándéktárgyak KALMANNAL!!

○ A NAC választmányi ülése. A Nagyváradi Atlétikai Club vasárnap délelőtt 10 órakor rendkívüli fontos tárgyszorozattal választmányi ülést tart a Katholikus Körben.

„Vannak szegények, akikért érdemes dolgozni...”

Beszélgés a jubiláló zsidó nőegylet elnöknőjével

„1863-ig vezetnek vissza történelmünk, amikor itt Varadon több zsidóasszony összebeszél, hogy ma egyik, holnap a másik visz a szegényeknek egy kis meleg ételt, szükséges fehérneműt, vagy néhány krajcárt az elkerülhetetlen költségekre...”

Igy emlékezik meg a nagyváradi izraelita jótékony célú nőegylet jelentése arról a mozgalomról, amely több, mint hatvan évvel ezelőtt indult s amely néhány évvel később — 1866-ban — a nőegylet megalakulását eredményezte. Pontosan hatvan éve ennek. Az elnöki tisztet akkor Stein Izraelné töltötte be, míg alelnök Frankl Hermanné, pénztáros Rosenthal Adolfiné és ellenőr Steiner Miklósné volt az alakuláskor. Aztán új elnökség következett, a nőegylet évről-évre eredményesebb munkát fejtett ki s ma — hatvan év után — büszkén jubilálhat: érdemes volt dolgozni.

A nőegylet első vezetői közül ma már nem él senki. De még vannak, akik az első küzdelmes éveket szemmel kísérték és tanúi voltak az egyelet fejlődésének. Maga az elnöknő: özv. Schütz Albertné is ezek közül való.

— Bizony ötven éve már annak — mondja a kedves, fehérhajú hölgy — hogy a nőegylet tagja lettem. Persze — teszi hozzá mosolygva — akkor még nem én voltam az elnök. Ez csak 1914 óta vagyok, míg azelőtt (annak is harminc éve van már, hogy megválasztottak) alelnökje voltam az egyeletnek.

Jubiláló is tehát, meg jubiláns is egyszemélyben Schütz Albertné, táborkarával: a többi vezető hölgygyel együtt. Nagyon, nagyon szabadkozott, amikor az ünnepségre való tekintettel meglátogattuk.

— Nem akarok én szerepelni kérem. Tessék elolvasni az egyelet jelentését: ott megvan minden, amit mondani lehet, nincs ahhoz mit hozzátenni semmi!

De mi nem is nyilatkozatot vártunk tőle: csak egy kicsit beszélgetni akartunk vele, az elnöknővel, a ritka szép jubileum alkalmával. És beszélgettünk...

— Tulajdonképpen tíz évvel ezelőtt akartunk jubilálni, amikor ötven esztendő volt az egyelet. De akkor háború volt s az emberek nem értek rá ilyen ügyekkel törődni. Most aztán hatvan évet ünnepelhetünk!

— Mi volt ez a hatvan esztendő. Sok-sok tánc, zene és mulatság, ami pénzt hozott a konyhára és sok-sok pénz, amit kiosztottak a szegények között.

— Mert vannak szegények, akikért érdemes dolgozni! Szó sincs róla — hangzott ötven évi jótékonykodás tapasztalata — az embernek kötelessége is vannak embertársaival szemben. De hány-szor próbálunk segíteni, eredmény nélkül. Hány szegény ember van, akin nem lehet segíteni, részint a rendelkezésünkre álló erők gyengesége, részint az ő sorsa: terhelt-sége, vagy saját hibája miatt nem. Eppen tegnap történt, hogy levelet kaptam egy volt szegényüktől, akit annak idején a nőegylet juttatott kenyérhez és aki most 500 lejt küldött a jubiláris ünnepség céljaira. Lássá, ilyen szegényeink is vannak nekünk...

Özv. Schütz Albertné mellett, — mint tudjuk — a jótékony höl-

gyek egész csapata tevékenykedik a nőegylet élén. A „vezérkarral” a zsidó elemi iskolában találkoztunk, ahol éppen főzték az ünnepség „haditerveit”. Ott láttuk: Sonnenfeld Adolfinét, Schönberger

Arminét, dr Steiner Ervinnét, dr Láncki Józsefnét, dr Rezső Mór-nét és Radó Samunét, akik azonban szintén nem voltak hajlandók „nyilatkozni.”

— Majd vasárnap — mondták kedvesen — beszél majd helyettünk az ünnepség maga!

— No meg a teaestély — tette hozzá valaki abban a tudatban, hogy ezek nem maradnak el a mulatságról sem. De nem ám!

A váradi orvosok Popovici Miklós dr emlékét ünnepelték

A nagyváradi orvos és gyógyszerész egyesület tegnap este kegyeletos gyász-ülésem áldozott a nemrég elhunyt dr Popovici Miklós volt prefektus emlékének. Az ülésen, amelyet a Zsidó Lyceum dísztermében tartottak meg, a váradi orvosi kar tagjai nagy számban jelentek meg. Dr Konrád Béla elnök nyitotta meg az ülést, ismertette az összejövétel célját és kegyeletos szavakban emlékezett meg a nagyváradi orvosi kar egykori munkás tagjáról, dr Popovici Miklósról.

Dr Costa Romulusz orvos tartotta az emlékbeszédet. Beszéde elején ismertette az elhunyt életrajzát. Dr Popovici Miklós 1868 február 14-én született a Belényes melletti Stei községben. Orvosi diplomáját 1895-ben szerezte meg a budapesti egyetemen és 1897-ben jött Nagyváradra. 1908-ban már megválasztották a város törvényhatósági bizottságába, 1911-ben kinevezték a jogakadémia ta-

nárává, ahol a közegészségtant adta elő.

Az impériumváltás óta három ízben volt prefektus, aki erélyes kézzel igyekezett hivatását betölteni. Közgazdasági tevékenysége is mindig példamutató volt. Valósággal a munka rabja volt dr Popovici Miklós és halálát is a fáradhatatlan, minden energiát felőrlő munka okozta. Élete utolsó napjáig dolgozott és halála előtt pár órával még aktákat irt alá betegágyában.

— Az élet célja a jó és szép tettekre való törekvés. — így hangzik a tolsztoji mondás — fejezte be beszédét dr Costa — és Popovici Miklós tényleg elérte ezt a célt, mert az élete: a jó és szép tettek hosszú sorozata.

Az emelkedett szellemű beszéd mély hatást gyakorolt a hallgatóságra.

Dr Konrád Béla elnök néhány szóval berekesztette a diszülést, majd rendes ülés keretében dr Balogh Arthur szakelőadást tartott.

A váradi utca papírszedő gyerekeinek megjavul a sora

Az Estilap segélyakciójának sikere

Pár nap előtt kis riportban számoltunk be egy tizenkét-esztendőös proletárgyermek vi-gasztalan sorsáról, aki lucskos, őszi hajnalokon végig rohanja az utcákat, hogy soktagu családjának eltartásához munkájával hozzájáruljon.

A kis Ákos Sanyiról írott cikkünk olvasóinknak körében élénk visszhangot keltett és több oldalról keresték fel a szerkesztőséget résztvevő szándékaikkal. A sok terv, ígéret és jószándék közül azonban kiválik az a jószívű felkínálkozás, amivel egyik nagyváradi tekintélyes kereskedő-cég siet a kora ifjúságát munkával feláldozó proletárgyermek segítésére. A Lukács Ferenc és Társaság hozzánk intézett alábbi levelében közli velünk, hogy a cikk hatása alatt

Ákos Sanyinak rendes havi kétezer lei segélyt biztosít.

Ezt a meghatározó és minden di-

cserétet megérdemlő jószívű cselekedetet megelégedéssel könyveljük el, mint jelét annak a meleg és őszinte ragaszkodásnak és közvetlen kapcsolatnak, amely az Estilap és olvasói közt fennáll. Az Estilap a jövőben is, hagyományához híven, elsősorban a szegény emberek szenvedését igyekszik megkönnyíteni és mindig számít arra,

Szörnyű családi tragédia Prágában

Egy elkéseredett férj a gyónította feleségét, mert nem bírta elviselni, hogy a kétgyermekes anya egy mulatóban mint revütáncosnő lépjen fel — A családi dráma a két gyermek előtt folyt le

(Prágai tudósítónktól.)

Borzalmas családi tragédia történt tegnap Prága Smichov nevű külvárosában.

Kalhaus József 39 éves ügy-nök három évvel ezelőtt nősült meg. Felesége, Róza, alig 15 éves volt akkor. A házasság az asszony fiatal kora és a há-

gyog jószívű olvasói segítségére lesznek ebben a törekvésében.

Az érdekes levél egyébként így szól:

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Mint a multban, úgy most is az Önök lapja az, amely az elhagyottak, a szegények, a szenvedők ügyével olyan lélekhez szólan foglalkozik. Annak idején, amikor szerény eszközeinkhez képest szolgálatainkat a szegények ügyében felajánlottuk; az Önök b. lapjában megjelent mély emberies érzésről tanuszkodó cikkek hatása alatt tettük.

— Most is az Önök Ákos Sanyi szegény gyermekéről szóló cikkének hatása alatt tesszük azt, amit alább közlünk Önnel.

— Igaza van mélyen tisztelt főszerkesztő ur, mi aggódó szülők, akik féltve őrizzük azokat, akiket a sors nekünk adott s kiknek még az álmai felett is ébren örködünk, mi tudjuk csak megérteni azt, mit jelent egy a szívünkől szakadt és a szívünkhöz nőtt csöppesség szenvedése, sanyilódése vagy bánata. Mi, akik ép olyan érző szívvel vagyunk megáldva vagy megverve, mint van a szerkesztő ur b. lapjában megjelent cikk írója, nem hagyhatjuk nyom nélkül elröppenni felettünk a kiáltó szót és úgy gondoljuk, hogy ezernyi szépszónál többet ér egy segítő kéz. Ezt a szerény segítő kezét igaz szívvel nyújtjuk az éjszaka munkása, a kis Ákos Sanyi felé, hogy megakadályozzuk azt, hogy addig, amíg a hideg őszi és téli idők tartanak akkor, amikor mások még nyugodt békés álmukat alusszák, ott kelljen hagyni meleg fészket és kenyér után roskadoznia zuhogó esőben, fuvó szélben, csikorgó hidegben.

Ugy cégünk, mint néhány üzletbarátunk, valamint egész tisztikarunk nevében felajánlunk az Ákos Sanyi nyomorból való megmentésére havonta 2000, azaz Kettőezer lei segélyt,

akként, hogy azt minden hó elsején és 16-án két egyenlő részletben cégünk pénztáránál a mélyen t. főszerkesztő ur vagy b. lapjának egyik megbízottja vagy maga Ákos Sanyi vehesse fel. Egyedüli kérésünk az, hogy az összeg helyes hovatartozásáról a főszerkesztő ur szerezzen meggyőződést. — Bárha szerény cselekedetünk több követőre találna.

Fogadjá igen tisztelt Főszerkesztő ur kiváló tiszteletünk nyilvánítását, mellyel vagyunk:

Lukács Ferenc & Co.
Nagyvárad.

Felhívjuk Ákos Sanyi szüleit, hogy sürgősen jelentkezzenek a Nagyváradi Estilap szerkesztőségében.

zastársak között lévő nagy különbség ellenére boldog volt. Kalhauséknak rövid időn belül két gyermekük született, akikhez az apa sokkal nagyobb szeretettel ragaszkodott, mint az anya.

Kalhausné nem sokáig bírta

SPORT

Két váradai sportegylet fuziója Bihorul—CFR lesz új klub neve

ki a házasság szigorú kereteit és az asszonyi kötelességek hü teljességét. A fővárosban dúló táncdühöt is hatalmába kerítette és

az alig tizennyolc éves szép fiatal asszony elhatározta, hogy varietében fog fellépni, mint táncosnő.

Tervéhez ürügyül azt használta fel, hogy ezzel új bevételi forrást terem. Noha a férj halálán sem akart az ily módon szerzett pénzről, az asszony mégis keresztül vitte, amit akart.

Kalhaus elkészenése napról-napra nőt és az asszony alig néhány hétig lépett fel a varieté színpadon, a házastársak között máris teljesen elhidegült a viszony. A gyermekek elhatározásának, felügyeletének és nevelésének gondja is teljesen a férj nyakába szakadt, úgy, hogy a földöntölgő ember lelkeben csakhamar sötét elhatározás fogant meg.

Szombaton este Kalhausné megint fellépett a varietében és csak hajnalában vetődött haza. Az ügynök reggel hét órakor felelősségre vonta feleségét, aki azonban csak gúnyos megjegyzésekkel válaszolt. Kalhaus néhány pernyi veszekedés után teljesen elvesztette a fejét,

felkapta az asztalon heverő browning-pisztolyt és rálőtt a feleségére. A golyó a fiatal asszony szívébe furódott és Kalhausné szörnyethalt. A férj kétségbeesésében föbe lötte magát és szintén holtan terült el a földön.

Mindez a két kisgyermek szemeláttára történt. A szomszédok a gyerekek panaszos sirására lettek figyelmesek és amikor behatoltak a lakásba, borzadva látták a vértócsában heverő holttesteket.

Az orvos már csak a beállott halált konstatálhatta és elrendelte a hatósági boncolást. Az elárvult gyermekeket az árvaház vette gondjaiba.

A borzalmas tragédiáról távirati úton értesítették Kalhaus legidősebb fiát, aki még az ügynök első házasságából származik. A fiatal ember nyomában megjelent a dráma színhelyén, ahol

a két holttest láttára megörült.

A mentőket kellett hívni, akik kényszerzubbony segítségével tudták csak az örültek házába szállítani a fiatal embert.

Annak az új revünek, amelyben az agyonlőtt asszonynak is szerepnie kellett, ma lett volna a bemutató előadása. A revü címe:

„Szereltem, hol vagy?”

Kalhausné a főpróbán még jelen volt és a revütáncosnőként a tragédia híre nyomában elterjedt és Prágában szenzáció erejével hatott.

Sportkörökben már napok óta tárgyalgattak a Bihorul és a CFR esetleges fuziójáról. — Mára aztán nyilvánosságra is jutott, hogy a Bihorul és a CFR a jövőben együtt kívánnak működni. A tárgyalások eredményeként — amelyen a Bihorul részéről dr. Roxin

Tódor és Román Romulusz, a CFR részéről Kiss Kálmán és Bodor János vettek részt, — tegnap már alá is irták a fuzióról szóló megállapodásokat.

Az új váradai egyesület Bihorul—CFR néven vasárnap tartja bemutatkozó meccsét.

Nagyban folynak az előkészületek a Törekvés vasárnapi birkozóversenyére

A nagyváradai kerületi birkozó bajnokság ma kétségkívül legnagyobb sportszenzációja a városnak. A Törekvésnek, a Schenker Miksa szakszerű utmutatása mellett trenirozó szatmári birkozók lesznek a komoly ellenfelei. — Előre láthatólag olyan komoly és igazán szép küzdelemre van kilátás, amilyenre már régen nem akadt példa. A versenyeket a Munkás-Otthon nagyermeiben tartják meg. A hely megválasztását igen szerencsésnek tartjuk és ugyancsak helyeseljük a rendező egyesületnek azt a céltudatos intézked-

sét, hogy a helyarákat a legminimálisabban állapította meg, ezáltal a versenyek megtekintését mindenki számára egyformán lehetővé tették.

A versenyek jelentőségét különösen emeli az a körülmény, hogy az egyes versenyszámok győztesei értékes érneken kívül a kerület bajnoki címét is elnyerik.

A vasárnapi birkozó verseny sikere mindenképpen biztosítva látszik és előre láthatólag hatalmas publikum gyönyörködik majd az egyes párok nemes versengésében.

A nyugalomba vonult tolvaj bravurja

Érdekes kis könyv jelent meg mostanában Párisban a következő címmel: A szellemes betörők. A könyv írója felsorol benne egy csomó mulatságos esetet az eredeti és szellemes tolvajokról és betörőkről. Ime egy kis történet belőle: Egy többszörös tolvaj jó utra tér. Egy falusi gazdánál béres lesz. Nincs ellene semmi kifogás. Egy napon jön egy paraszt és bárányt akar venni a gazdától. Megkötik a vásárt. A paraszt fizet, a bárányt a nyakába veszi és elmegy. A volt tolvaj megkísérti a mult. A paraszt vevő típusa annak, akitől lopni lehet. Azt mondja a gazdának: — Fogadjunk, hogy visszalopom a bárányt. Fogadnak. A tolvaj magához vesz egy pár cipőt és elibe kerül a parasztnak. Leteszi az ut közepére az egyik cipőt és jó távolságra tőle a másikat. Jön a paraszt a báránnyal és észreveszi az első cipőt. A cipő jó, de hát mit ér, ha nincs párja. Megy tovább. Elér a másikhoz. Itt a párja. Leteszi a bárányt és visszamegy a másikért. A tolvaj ezalatt felkapja a bárányt és hazaviszi, az ottmaradt felpár cipővel együtt. Egy félóra mulva visszajön a paraszt a másik cipővel, amit most már felszedett és keresi a bárányt. Nem jött-e vissza, mert elvesztette.

— Dehogyan jött vissza.

Sopánkodik, de hát nincs

más hátra, vesz egy utabb bárányt.

Azt mondja most a tolvaj:

— Ellopom én tőle ezt a bárányt is, mert ez a paraszt nagyon buta.

— No ezt már bajosan — mondja a gazdája.

Előbe kerül megint a tolvaj a parasztnak és az utmenti bokrok mögül utánozza a báránybégetést.

Megáll a paraszt és felvidul az arca. Megvan az elvesztettnek hitt bárány, az első. Megy a bokrok közé, de a tolvaj hol itt, hol ott béget, hogy megzavarja a parasztot, aki végül megint csak leteszi a bárányt, hogy könnyebben kereshessen. A tolvaj pedig ellopja tőle most a másikat is.

Színház

HETI MŰSOR:

Csütörtökön: Baranyai Jolán felléptével: János vitéz.

Pénteken: tekintettel az izraelita ünnepre, nincs előadás.

Szombaton: Baranyai felléptével: Cigánybáró.

Vasárnap: az összes jótékony egyesületek közreműködésével, délelőtt 10 órakor 10 leies belépő díjjal, a városi szegények részére: Charlie néne.

Vasárnap délután fél 4 órakor, mérsékelt helyarákkal: Csizmadia mint kísértet.

Vasárnap este 8 és fél órakor: Hattyulovag. Misoga felléptével.

Tartós
iskolaharisnyák
olcsón KERTESZNELEN
Avram Iancu (Kossuth-u.) 2. Sas
kávéházzal szemben.

Motor kerékpárok
kapcsolók
Motorok és minden mechanikai munka precíz javítását legolcsóbban vállalom.
Bedekovich
műszerész
Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 17.

**Kerékpárt,
varrógépet**
legolcsóbban cserél,
elad és javít a
KALENDA
cég

Lythinia-gyógyvíz
Tamaşău (Paptamási)

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a legjobb hírnévnek örvendő

**paptamási gyógy-
ásványvízforrást**

átvettük és újból üzembe helyeztük. Rendeléseket felveszünk és a helybeli raktárból szállítjuk. Akiknek van üvegjük, sziveskedjenek megtöltés végett a Paptamási ásványvízforrás kezeléséhez (Tamaşău, Bihar, megye) eljuttatni. Az üvegeket megtöltve a legjobb állapotban ügyfeleinknek azonnal vissza küldjük.

**Paptamási ásványvízforrás
igazgatósága**

Bihoreana banképület

Telefon 525 2925 Telefon 376

Nem kell reklám,

csak jó áru olcsó árban!

Hetiárjegyzék

Vizes pohár csiszolt	5,-
Boros pohár csiszolt	3 50
Likőrös pohár csiszolt	3,-
Vizes kancsó kristály	30,-
Boros palack kristály	30,-
Mély lapos tányér fehér	15,-
Csemege tányér fehér	10,-
Teás, kávé csésze fehér	28,-
Mooca csésze színes	20,-
Teás, kávé készlet színes	400,-
Mosdó készlet színes	450,-
Étkező készlet felszerelve	1500,-

**Eladás nagyban
és kicsinyben!**

Fraji Komlós Testvérek

ORADEA NAGYVÁRAD

Gyári raktár, nagykereskedés
Str. N. Iorga (Zöldfa)-utca 13.

2822

Mit szól hozzá?

LÉGHENGER

Mint minden eseményből, ami a világon történik, könyvszenzációkból is le kell vonni egy nagyváradi embernek mikrokozmosz következtetéseit. Panait Istratinak a román bojáránny és görög csempész fiának első magyarra fordított könyve most jelent meg. Kira Kiralina a címe és különös érdekessége a tartalmán kívül az, hogy Romain Rolland irt hozzá előszót. Romain Rolland, a vilámszerte ismert emberhalász, aki Panait Istrait is kihalásztá az ismeretlenség hőmpölygő áradatából. De természetesen az egész könyvet el kell olvasni ahhoz, hogy precíz, komoly párhuzamot lehessen vonni a nagyváradi emberhalászok és ismeretlen mesélő zsenik között. A szegény klaunok jutnak az ember szébe. Hepp! — vezényel a másik bohóc s a Klau léghengert karikáz a levegőben s visszaesik veszélyes mozdulata után arra a helyre, amelyről eldobta lábait.

Hepp! — vezényel a nagyváradi emberemberhalász. — Nos, mondta el, mit hallott!

Erre a klau, az udvarló, elbeszéli a legújabb pletykát. Földobta magát a földről, ahonnan Panait Istrait is fölparancsolta Romain Rolland. De míg Panait Istratinak szárnya nőtt a váradi pendang egy veszélyes fordulat után visszapottyan inspirálója lábai elé. Igaz, Romain Rolland más cirkuszban tanult. Az ő varázsmondata más:

— Önnek irnia kell!

És a fordulatok széleseben követik egymást, tájak, világrészek, hegyláncolatok, tengerek fölött. Romain Rolland figyelmét véresöppe, gyűrött naplójegyzetével vonta magára Panait Istrait. A nagyváradi „emberhalász” hálója bocsogó szájakba, angol szövekből készült ruhákba és idevonatkozó pikáns élmények hírébe akad.

— Isvoreanu ur, mondjon egy szomorú történetet — kéri a menyasszonya Panait Istrait.

— Nem szomorut, valami vidám meséljen, recseg a lány apjának hangja a kandalló mellől.

Panait Istrait följegyzí, hogy ekkor olyan történetet mondott, amely mindakát kérését kielégítette. Mert őt mindig, minden alkalommal tudott mesélni, anélkül, hogy a pamflethez, a kortársak nevetségessé tevéséhez értett volna és mégis szórakoztatott.

— József, most beszéljen nekem valamit a városból.

— Valami csödről, vagy üzleti botrányról nem tud? — egészíti ki felesége kérését a férj? Erre nagy lélekzetvétel után, megtörtenik a kettős szaltó mortálé, amely az idegek teljes kimerítésével és egy derék kereskedőnek családjának kompromittálásával végződik.

A klaukt üdvözlök.

— Nahát maga Józsi...

A klau boldog.

A nagyváradi emberhalászból kiderül a felfedező.

— Most mondja el a Krausz esetet. Az uram még nem hallotta.

A Kira Kiralina megjelenése után Romain Rolland újabb kötetekre sarkallta Panait Istrait.

— Önnek meg kell írni az élményeit!

— Hogyan, hát a választ még nem mondták ki?

— Hepp!

.....
Ezüst díszlámpák KALMANNAL 2

Viharok, árvizek világszerte Laibach, Nápoly, Veracruz...

— Az Estilap eredeti távirata —

Az elmúlt három nap alatt a föld egymástól igen távol eső három pontján: a magyar-osztrák-jugoszláv határvidéken, aztán Nápolyban és Mexikóban pusztított orkán és árvíz.

Különösen Szlovénia fővárosa, Laibach érezte meg az árvíz pusztításait. Mint a gráci Tagespost jelenti, a Laibach közelében levő Bischoflackban

valamennyi ház és betonhid beomlott.

Az utakon sok kilométeres hosszúságban áll az iszap. A fálvak teljesen el vannak zárva a külvilágtól. Sok házból

csak a tetőn keresztül lehetett kimenteni a lakókat.

A Száván négy méteres az áremel-

kedés. Víz alá került a zdsvesteni papírgyár, amelynek kára kétmillió dinár, a laibachi villamosművek kára ötmillió dinár.

Nápolyon nagy felhőszakadás vonult végig, amely

egész városrészeket elárasztott és megszakította az utcai közlekedést.

A mexikói vihar, hatásában épen olyan, mint az Amerikán végigszárguló orkán volt.

A veracruzai kikötő raktárait elárasztotta a víz, óriási árukészletek megsemmisültek.

A 125 mérföld sebességű viharban az eső helyenkint másfél méteren is elárasztotta az utcákat. A villamosvilágítás megszűnt. A kár kétmillió dollár.

Pótválasztáson dől el, hogy ki lesz Budapesti polgármestere

— Budapesti tudósítónk távirata —

A magyar fővárosban hetek óta lázas készülődések folytak a főpolgármesteri tisztség betöltésére. A választás tegnap folyt le. Este háromnegyed hétkor fejezték be a szavazást és rövid idő múlva kihirdették az eredményt, amely

szerint a leadott 304 szavazatból Sipőcz Jenőre 124, Bárczy Istvánra 124 és Ripka Ferencre 56 szavazat esett. Sipőcz és Bárczy közt a pótválasztás pénteken fog dönteni.

Rendőr a pesti leányiskolák kapujában

GYANUS FIATALEMBEREK ÓLÁLKODNAK AZ ISKOLÁK KÖRÜL, EZEK ELŐL KERESNEK VÉDELMEZT A RENDŐRSÉGNÉL AZ IGAZGATÓK

— Budapesti tudósítónktól —

A divat forradalma egyáltalán nem hatotta meg a pesti leányiskolák szigorú igazgatóit, sőt éppen ellenkezőleg a legnagyobb antagonizmust váltotta ki belőlük. Ezt bizonyítja az, hogy a fővárosi leányiskolákban eltiltották a puder, ruzs és más szépítőszerek használatát, azonkívül tilos az ujjnélküli ruha és a szoknyának is legalább tíz centiméterrel kell a térdnél állnia. A bubi és az eton azonban még a komor hajlékokban is győzedelmeskedett: ezt nem tiltották el.

Ezeket a divatszabályozó intézkedéseken kívül erkölcsszabályozó intézkedések is történtek. A tanév kezdete óta

egyenruhás rendőrök és detektívek ügyelnek az iskolák környékén.

Ez a legújabb reform természetesen mindenütt feltűnést keltett, miért is több leányiskola igazgatójához kérdést intéztek, miért kellett rendőri asszisztenciát igénybe venni?

A práterutcai Zrinyi Ilona leánygimnázium

igazgatója, Ágh István dr. a következő érdekes indokolást fejtette ki:

— A divatnak és az erkölcsnek vannak olyan kilengései, amelyeket az iskolának kell letompítani. Ezért rendeltük el a szépítőszerek tilalmát. De vigyáznunk kellett arra is, hogy a leányok ne járjanak olyan helyekre, ahol erkölcsi érzékük helytelen irányba terelődik. Ép ezért megtiltottam a

színházak, mozik, kávéházak, tánciskolák és minden egyéb más nyilvános hely látogatását. E tilalom alól felmentést csak indokolt esetben adok.

— A rendőri segédletet — folytatta Ágh igazgató — azért kellett igénybe vennem, mert nemcsak itt de más leányiskola környékén is

gyanus fiatal emberek ólálkodnak,

akik a leányokat molesztálják. Azt hiszem a rendőr jelenléte eltávolítja az iskola közeléből ezeket a fiatal embereket.

Ezután kérdést intéztek még

a Bezerédy-utcai leánykereskedelmi

igazgatójához, Komáromi Jánoshoz is, aki a rendőri asszisztencia szükségességét a következőképp indokolta:

— A tanévnyitó ünnepélyen kihirdettem a lányok előtt, hogy a

Átmeneti kabát 2967
Börkabát
Gummikabát
Gyermek télikabát

MENDEL

Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut) 3.

növendékeknek tilos fiatalemberek társaságában jönni az iskolába és azt sem engedem meg, hogy az előadások végén fiatal emberek várják meg a lányokat. Ezt a rendelkezésem nagyon szigorúan fogom ellenőrizni és akit rajtakapok ilyesmin, azt az iskolából kicsapjuk.

A lányiskolákban most már izgatottan várják, kit fog először elfogni a razzia?

Nagyváradi árfolyamok

Magyar korona	360 pénz	370 áru
Dollár	196—	194—
Cseh korona	580	575
Svájci frank	3760	3750
Osztrák shilling	28—	2770
Francia frank	560	545
Angol font	944	940
Olasz lira	740	730

A mai zürichi nyitás

BUKARESTI 265—

BERLIN	12320	PARIS	1465—
NEW-YORK	51750	PRAGA	153250
LONDON	251025	B.PEST	72.45
BÉCS	73—	MILANO	1955—

Bukaresti zárlat

(déli 12 órakor)

BUDAPEST	—	—	27.40
BÉCS	—	—	27.50
PARIS	—	—	552
LONDON	—	—	944
ZÜRICH	—	—	3770
MILANO	—	—	742
NEW-YORK	—	—	193—
PRAGA	—	—	580

Időjárás

Mig nyugati és déli részéről (Mexikóból, Nápolyból, Laibachból) óriási viharokat és hőstüledést jelentenek, addig nálunk enyhe, napfényes őszi idő jár.

Prognózis: Egyenletes, meleg idő. Elvéve csapadék.

UHU

a legszebb német magazin, gyönyörű képekkel és a következő szenzációs tartalommal jelent meg: Emil Ludwig: Wie Bismarck Kanzler wurde. Rumpler: Morgen fliegen wir alle! (Klabund: Eifersucht H. G. Wells: Wir haben alle falsch Geschichte gelernt! Zimmer ohne Sorgen) Seelenkunde durch Löschpapier. Frank Thiess: Dichter sollten boxen! Novelle von Ulitz, Olden usw. (Uhu-Umschau) Bücherschau. Ára 69 Lei. —

Kapható a Hegedüs Hirlap-irodában.

Mi újság?

Luxemburg grófia

Lehár világhírű operettje
szombaton először az

Apolló mozgóban

Eredeti zenekísérettel

* A Nőegylet elnöksége ez-
uton kéri elnézését azoknak,
akik még az emlékalbumot és a
meghívót a közbejött ünnepek
miatt nem kapták meg. Az
egylet minden egyes tagja
érezze magát háziasszonynak
és az elnökség kéri minden
tagjának úgy a diszközgyűlé-
sen, mint a teaestélyen való
megjelenését és a siker elő-
mozdításának támogatását.

* Krasszin, — a szovjet lon-
doni nagykövete. Londonból
jelentik: Krasszin, aki
Szovjet-Oroszországot eddig
Párisban nagykövetként kép-
viselést, tegnap Londonba ér-
kezett, hogy az itteni orosz
nagykövetség vezetését át-
vegye.

* Fajvédő képviselőjelölt bukása
egy magyarországi választáson.
Budapestről jelentik: A pilisvör-
ösvári választókörletben az el-
halt Baross János ellenzéki kép-
viselő helyébe tegnap választot-
tak új képviselőt. Két jelölt volt:
Budaváry László, az ismert
antiszemita és Weichert Mik-
lós kormánypárti. A választási
küzdlemből Weichert került ki
nagy győzelemmel.

* A nagyváradi Mizrahi
Szimchath-Thóra ünnepélye.
A Mizrahi Világorganizáció
nagyváradi csoportja min-
den évben nagy érdeklődés
mellett tartja meg a zsidó ha-
gyományoknak megfelelő szo-
kásos Szimchath-Thóra-ün-
nepi összejövetelét. Célja ez-
által a zsidóság aktuális pro-
blémáit barátságos eszmecsere
útján a zsidóság minden egyes
tagjával, pártárnyalatra való
tekintet nélkül megismertetni.
Az idei Szimchath-Thóra ünne-
pélyre, melyet fényesen szer-
virozott fehér asztal mellett
tart, október hó 1-én, pénteken
d. u. 3 órakor a Lloyd étter-
mében, ezton is meghívja tag-
jait és az érdeklődőket. A
Mizrahi helyiségében egyébként
Szimchath-Thóra ünne-
pén az imádkozás reggel 8
órákor kezdődik és kérjük
meghívott tagjainkat, hogy
pontosan megjelenni szíves-
kedjenek. A Mizrahi Vezető-
sége.

Ócska lópatkót

bármily nagy mennyi-
ségben átvész

Unio-Waggongyár
R. T. Salmár 862

* A személyazonosság igazol-
ványokat a rendőrségen alábbi
sorrendben adják ki:

Oktober 1-én Podgoria (Nil-
gesztelep), Principesa Elena (Bu-
nyitay) ut, Miron Pompiliu (Ala-
pi) utca.

Oktober 4-én: Porombului (Ga-
lamb) utca, Paturnicelor (Fogoly)
utca), Prefecturei (Jakab Mihály)
utca.

Oktober 5-én: Romei (Deák
Ferenc) utca, Regele Ferdinand
(Rákóczi) ut.

Oktober 6-án: Eliade Radulescu
(Pál) utca, Randunicii (Fecske)
utca), Petru Rares (Péter) utca.

Oktober 7-én Raului (Vizi) utca,
Redutei (Bástya) utca, Rozetei
(Háromrózsa) utca, Rosiorilor
(Huszár) utca.

Oktober 8-án: Saguna (Kapuci-
nus) utca, Scoalei (Iskola) utca.

Oktober 11-én: Scurta (Rövid)
utca), Simeon Stefan (Bethlen)
u. G. Sincaia (Szmekta György)
utca.

Oktober 12-én Soimilor (Só-
lyom) utca, Stelelor (Gyöngytyúk)
utca), Sstianto-utca, Sztaroveszky
utca.

Oktober 13-án Vasile Stroescu
(Téglavető) utca, Targul de Vite
(Allatvásár) tér.

Oktober 14-én: Parcul Traian
(Széchenyi), Tichindeal (Fürdő)
utca, Teatrului (Színház) utca.

Oktober 15-én: Tribunalului
(Verböcny) utca, Piata Unirii (Szt.
László) tér, Uzina Electrica (Ró-
mer) utca.

Oktober 18-án Vascau (Szálka)
utca, Piatul si str. Biserici (Tem-
plom tér és Templom-utca.)

Oktober 19 és 20. Calea Victo-
riei (Kolozsvári) utca.

Oktober 21-én: Tudor Vladimi-
rescu (Magyar) utca.

Oktober 22-én: Vlahuta (Szent
János) utca.

Oktober 25-én: Josif Vulcan
(Nagy Sándor) utca, Vulturul (Ma-
jor) utca, Xenopol (Lakatos) utca.

Oktober 27-én: Wilson (Füzes)
utca.

Oktober 28-án: Nicolae Zsiga
(Lukács György) utca, Zamfirescu
(Dudek) utca.

Oktober 29-én: Sötétág, Görög-
oldal.

November 1-én: Körösoldal,
Aranyoldal.

November 2-án: Mélyárok, Do-
rongos-oldal.

November 3 és 4-én Tsate Co-
lonile.

MOZI

— Ma, utoljára látható a Do-
rleti-filmszínházban „Ádám és
Éva” film, amelynek főszere-
peit Dagny Servaes, Werner
Krauss és Ruth Weyher alakít-
ják. Előzőleg szinre kerül egy
kitűnő vigjáték. Az előadások
5, 7 és 9 órakor kezdődnek. —
Jön: a „Selyemü”, a fősze-
repben Richard Dix. Csak fel-
nőtteknek!

— Apolló mozgó. Még ma és
holnap megy az Apacsleány
c. izgalmas amerikai dráma, a
melyben Marie Prevost
kettős szerepében és John la
Roche, mindketten az ameri-
kai filmművészet jelesei, nyuj-
tanak tökéleteset.

— Atlantic nyári mozgó.
Egy pár napra a nevetés, ka-
cagás templomává avatta ezt
a nagyon kellemes helyiséget a
mozgó igazgatósa. Kitűnő
Hallroomboyokból, Mack Sen-

netekből, Monty Banks és
Malek vigjátékokból állított
össze olyan pazar, gazdag mű-
sort, hogy tekintve a helyiség-
nek minden tekintetben kielé-
gítő kellemességeit is, feltétle-
nül a legnagyobb szórakozást
nyújtja ma Váradon. A gaz-
dag műsort 6 és 9 egynegyed
órai kezdettel vetíti és pedig
10 és 20 leies helyárak mellett.

Vizumárak

a Hegedüs Hirlapirodában

Magyar vizum ..	650.—
Osztrák „ ..	840.—
Jugoszláv „ ..	1200.—
Olasz „ ..	740.—
Német „ ..	1460.—
Francia „ ..	840.—
Belga „ ..	800.—
Cseh „ ..	570.—

Állandó és kedvezményes vi-
zumárakról felvilágosítások.

Telefon : 458.

Heyman szinkör

Csütörtök: Egyiptomi éjszakák
vagy Sikolya a Sínx előtt. Fősze-
repben: Corrine Griffith.

Péntek: Irgalmas nővér. Fősze-
repben: Mindszenty Mária.

Szombat: Irgalmas nővér. Fő-
szerepben: Mindszenty Mária.

Vasárnap délelőtt: Gyimesi vad-
virág, Huszár László énekkíséréte
mellett, teljes zenekarral. 10 leies
helyárakkal.

Vasárnap délután: Irgalmas nő-
vér.

— Egyiptomi éjszakák, Cor-
rine Griffithel csak ma kerül
utoljára szinre a Heyman Szin-
körben 5, 7 és 9 órakor. Hol-
nap este nagy bemutató: Ir-
galmas nővér, a főszerepben a
legbájosabb magyar színésznő:
Mindszenty Mária alakítja.
Rendes helyárak mellett kerül
bemutatóra. Vasárnap délelőtt
Gyimesi vadvirág 10 leies
helyárak mellett, Huszár László
magyar dalokat énekel.

Házi- asszonyok!!

Hat füzetben megjelent
Kochkunst im Bild und
Film. (Beyer Leipzigi
kiadásában). Tálalást,
diszítést mutat be olyan
módon, ahogy még eddig
meg nem jelent.

Ara 50 lei.

Kapható
Hegedüs
Hirlapirodában.

Luxemburg grófia

Lehár világhírű operettjének
szombaton először az

Apolló mozgóban

Eredeti zenekísérettel

A TÉVEDES

A sadchen felmegy a gazda-
Kohnhoz.

— Kohn ur, egy nagyszerű
fiatalemberem van a lánya szá-
mára. Becsületes, tisztességes,
uriember és takarékos. Grú-
Poldinak hívják.

— Hallja — mondja Kohn —
én ezt a fiatalembert egy mul-
tóban láttam dözsölni a mul-
tón héten.

A sadchen fölényesen legyint
— Téved Kohn ur, az má-
valaki lehetett, mert ez tegnap
szabadult ki Illaváról.

KÖVETKEZETESSÉG

Bíró: Ön huszonhatesztendő
Vádolt nő: Igen.

Bíró: De hiszen ugyanilyen
idősnek mondta magát két é-
előtt is.

Vádolt nő: Bocsnat, én
bírószám előtt nem vallok ma ig-
holnap meg úgy.

FOLTATLAN MULT

Egy öreg utazó és egy fiatal
utazó találkoznak a vonatban.
A fiatal nagyon szomorú, min-
az öreg megkérdi:

— Mi baja van kérem?

— Ajjaj — mondja a fiatal
— most vagyok először uton
képzeld, egy kundschaft meg-
sértett.

— Wieheiszt megsértette
Lássá, én már huszonöt éve va-
gyok utazó, engem már százszor
kiutasítottak, az orrom elő-
becsapták az ajtót — de me-
nem sértettek.

Más vállalat miatt
üzletemet felosztatom
Áruraktáramat
teljesen kiárusítom

Kiárusításra kerülnek a
legdivatosabb téli és
átmeneti kabátok, ször-
mebundák, szövet-
selyemruhák, blouzok
és mindennemű kész-
konfekció. Óriási vá-
lasztékban

szövetek, selymek,
bársonyok
és a legkülönlegesebb
női divatcikkek.

Teljes berendezés
eladó.

Spitzer Béla
Bul. Reg. Ferdinand

Ujabb részletek gróf Pálffy-Daun József rejtélyes öngyilkossági kísérletéről

Egy héttig készült a halálra a hatvanezer holdas mágnás

— Budapesti tudósítónk távirata —

Pozsonyban hétfőn nevezetes határozatot hirdetett ki a hitbizományi törvényszék. Jóváhagyta azt az egyezséget, amelyet Pálffy Miklós herceg várományosai kötöttek a malackai, marhegyi és heidreichsteni birtokokra és

12.500 katasztrális holdat ítél meg gróf Pálffy-Daun Józsefnek

azonnal a nevére írta a bátorkegyi uradalmat.

Hétfőn délelőtt hirdetett véghatározatot Pálffy herceg hagyatéka ügyében a pozsonyi hitbizományi bíróság és másnap délután három óra tájban a budapesti Carlton szálló egyik alkóvos, fürdőszobás szerezvény lakosztályában

szívének fordította a fegyvert

az a magyar főúr, aki a pozsonyi bíróság határozatáig is Magyarország egyik leggazdagabb mágnásának számított. Pálffy-Daun József, amint az Estilap tegnapi száma részletesen tudósított róla,

öngyilkossági kísérletet követett el, szívenlőtte magát.

Az öngyilkosság híre természetesen igen nagy feltűnést keltett budapesti főúri társaságokban,

és különösen a Nemzeti Kaszinóban okozott igen nagy megrökönyvést.

Tudták róla, hogy sohasem kártyázik. A bort talán csak hirtől ameri. Nincsenek sok pénzbe kerülő szenvedélyei. Nem költ lóra, utyára, asszonyra... Egyetlen szenvedélye bicskei uradalmának gondozása és

harca a két Pálffy-hagyaték, Pálffy Miklós herceg és Pálffy János gróf uradalmáért.

A fiatal gróf katonának készült, katonai karriert akart csinálni. A katonában négy évig repülőtiszt volt, de nem megfigyelő, hanem pilóta, aki

kilencvenkétszer repült az el-lenség fölött.

repülőtiszt tett szolgálatot az enforradalom idején Szegeden hiszen

gróf Pálffy-Daun József vitte repülőgépen Horthy Miklóst Szegedről Siófokra.

A második királypuccs alkalmán Károly király táborában tűnik a magistermetű fekete-hajú, sárga borotvált képű fiatal gróf. ró Léhár Antal vezérkari főnök lesz. A bukás után is kitart Károly király oldalán. Mellette a királytragédia után leveti az nyenruhát és

más utra, más pályára kanyarodik.

tanulni, dolgozni kezd, beiratkozik a jogi egyetemre és megszerzi az államtudományi doktorátust. ztán teljes energiájával, csodálatos munkabírással

a közgazdasági tudományokra veti magát.

ő házassága válással végződik. alik Esterházy Mária grófnőtől 1918-ban újra megnősül. Nőül a gróf Erdődy György Emmy nevű lányát, akivel bicskei kastélyában élnek. Ez azonban nem zavarja a ő pár boldogságát.

A gróf, miután betakarította a gabonát, és elvetette ennek az évnek gondját, új tervvel foglalkozik.

Amerikába akar utazni.

Tanulmányutat akar tenni, saját szemével akarja látni a gigantikus amerikai termelést, a racionális állattenyésztést, és mindazt, ami Amerika mezőgazdaságát naggyá és híressé teszi. Megint tanul, megint éjszakákön át olvas és

idegete lassan feiőrlik a rengeteg munkában

a Pálffy-hagyatékért vívott küzdelmében.

Kedden reggel Budapestre érkezett gróf Pálffy-Daun József, aki ekkor már

60.000 katasztrális holdat mondhatott a sajátjának.

Emellett még palotái is vannak Bécsben, Grácban. El lehet tehát róla hinni, amit a Nemzeti Kaszinóban mondanak, hogy gróf Pálffy-Daun ma Magyarország egyik leggazdagabb mágnása.

Egy héttig készült a halálra gróf Pálffy-Daun

Kedden utazott a gróf Budapestre a Carlton-szállodába, ahol bucsuleveleket írt, majd szívenlőtte magát.

Hogy miért? A grófnő közeli állók sem tudnak erre a kérdésre válaszolni. Annyit tudnak róla, hogy a fiatal gróf már hosszabb ideje végtelenül izgatott volt, alig evett valamit, egzaltáltsága már alig ismert határt.

Pálffy-Daun József komolyan, — mondhatni — **gondosan készült a halálra.** Nemcsak az ügyeit rendezte el világos fejjel, erős akarattal, hanem

az öngyilkosságot is hideg fejjel tervezte ki és hajtotta végre.

Még sógorának, Prónay Pálnak sem mondta el, mi készítette a végzetes tett elkövetésére.

Egy héttel ezelőtt kezdődött ez a halálra való készülődés. A gróf a szanatóriumi ágyon már nem is titkolta, hogy nem valamilyen véletlen adta kezébe a fegyvert, ellenkezően, lázasan, egzaltáltan.

órákon át hajtogatta, hogy rettentően szegényi magát, amiért nem sikerült az öngyilkossága.

Már egy héttel ezelőtt kipróbálta a pisztolyát és

anatómiai tanulmányokat is folytatott.

Pontosan kitapogatta a bimbóvonalát: megkereste a hatodik és hetedik borda között a szívcsu-

Az öngyilkosságot aztán úgy követte el, hogy pontosan a bimbóvonal, a hatodik és hetedik borda között, balkezének két ujja közé szorította a bőrhez illesztett pisztolycsövet és úgy sütötte el. Egyre azonban mégsem gondolt gróf Pálffy-Daun József. Nem gondolt

a szív automatikus működésére.

A szív összehúzódik és kitágul. Gróf Pálffy-Daun József igen nagy szerencséjére abban a pillanatban sütötte el a pisztolyt, amikor a

szíve összehúzódott. A golyó tehát nem sértette meg a szívcsücsöt, hiszen ebben az esetben Pálffy-Daun József nyomban meghalt volna, — hanem lecsuszott és eltévedt.

A fiatal gróf, aki amint a szanatóriumi ágyon elmondotta, már egy hete készült az öngyilkosságra, ez alatt

a hét alatt alig evett valamit.

Uglátszik idegessége miatt nem táplálkozott rendszeresen. Teljesen üres volt tehát a gyomra, amikor a fegyver csövet maga ellen irányította és utána a szanatóriumba került. A gyomra emiatt összehúzódott és így történt, hogy a lecsuszott golyó nem rombolt a hasüregben. Gróf Pálffy-Daun József már tuljutott a veszélyen. Kis láz jelentkezett ugyan, de orvosai azért már nem aggódnak az életéért.

Bizonyosra veszik, hogy felgyógyul.

Vasilescu pénzügyigazgató ma átadta hivatalát

HÉTFŐIG SZÜNETEL A KIFIZETÉS A PENZÜGYIGAZGATÓSÁGON ÁTHELYEZTEK STOICULESCU INSPEKTORT

Vasilescu pénzügyigazgató távozása immár végleges. Az áthelyezett pénzügyigazgató ma délelőtt megkezdte hivatalának átadását Iliescu helyettes adminisztrátornak, aki Stoicescu új pénzügyigazgató megérkeztéig az ügyeket vezetni fogja. A hivatalátadásra való tekintettel

a pénzügyigazgatóságon hétfőig mindennemű kifizetést beszüntettek, ez persze technikai intézkedés.

zetést beszüntettek, ez persze technikai intézkedés.

Beavatott helyről nyert információink szerint

Stoiculescu Viktor inspektor távozása is befejezett dolog.

Az inspektort ugyanis — aki legutóbb az adóbehajtásokat intézte Nagyváradon, áthelyezték Buzenba.

Miért akart meghalni Kaufmann József?

Beszélgetés a Palace-szállóbeli öngyilkos fiu édesapjával

Kaufmann József a huszesztendősi fiatalember, aki tegnap a Palace-szállóban öngyilkosságot kísérelt meg — a rendőrséghez intézett bucsulevele szerint tíz gram aspirint és két gramm brómot szedett be —

tegnap este nyolc órakor viszszenyerte eszméletét.

Édesapja egész éjszaka mellette volt a kórházban. Az öngyilkos fiatalember állandóan heves fájdalomról panaszkodott.

A biharmegyei közpórház öngyilkos osztályán, a 22-es szobában fekszik Kaufmann József. Itt kerestük fel ma reggel, hogy megkérdezzük:

miért akart megválni az életétől?

A kis kórházi szobában találjuk az öngyilkosjelölt édesapját. A fiu mélyen alszik, szó sem lehet arról, hogy beszélhessünk vele. Egész fején jég hideg borogatás, a sok aspirintól erős főfájást kapott. Meg kell elégednünk azzal a felvilágosítással, amit a fiu apja ad.

— Nagyon lesujt a dolog.

Szegény jó fiam erősen érzékeny lélek.

Tegnap érkeztem haza Marosvásárhelyről, a familiám még ott lakik és az üzletben elszámolást készítettem a fiuval. Az egyik link tételnél azt mondtam:

— Te Józsi, nem link ez az elszámolás?

A fiu elvörösödött, megsértődött vette a kabátját és elment az üzletből. Rosszul esett neki, hogy ilyesmit kérdeztem tőle,

hiszen a világ legkorrektebb gyereke.

Az én fiam — beszél tovább a le-sujtott apa — nagyon intelligens fiu. Vásárhelyen irodalmi lapja is volt, a „Tűzek”. Sok jó barátja volt.

Nem igaz, hogy a szerelem kergette az öngyilkosságba;

ha én nem teszem azt a megjegyzést az elszámolásra, akkor eszébe sem jut az ilyen bolondság. — Node hál' istennek most már tul van a bajon — fejezi be az öreg Kaufmann a beszélgetést.

Az utolsó szavaknál a fiatalember mozgolódni kezd az ágyon, mikor észreveszi, hogy róla van szó, hamar lehunyja a szemét és tovább alszik. A kedves nővér friss borogatást rak a fejére...

Luxemburg grófija

Lehár világhírű operettje

szombaton először az

Apollo mozgóban

Eredeti zenekísérettel

